

Axet. Åshuset.

Som Drängsereds första torp framträder Åshuset u Axet. Egendomligt nog är det utelämnat i 1729 års landbeskrivning, eftersom där, utom åboarna, endast omnämnes en "Socknehantvärkare", och där skulle finnas tvenne skattförda personer. Uppgiften stämmer precis med kyrkoanteckningarna. Där står nämligen: "1728 30/5 Vigde: Sockenskomakaren Niels Knutsson på Åshuset medh Pigan Karin Håkansdotter i Sköttebohl". Tidigare var N. omnämnd som fadder tillsammans med fadern, åbon Knut Svensson i St. Stensered.

Snart nog torde familjen ha flyttat enär första barnet Håkan döptes i Baskered den 19/4 30. Hustrun torde ha varit dotter till åb. Håkan Mårtensson i Stensered.

Denne Niels bodde ett stycke ifrån själva torpets bostadsplats. Lämningar efter eldstadsplats och grund har nämligen utvisats av bybor.

Men även på själva torpet har det funnits befolkning före och efter nämnda tid. Sålunda antecknas år 1699 att Wijwikes dotter stod fadder och 1711 att W. avlidit i en hög ålder. År 08 vigdes Elin Larsdotter från Å. med enkl. Nils Arvidsson i Ekhult och 11 står Lars fadder. 13 nämnes som torpare Nils med h. Bengta som faddrar. Troligen har utflyttning skett för år 21 nämnes Bengt Torbiörnsson med h. Gertrud Nilsson som torpare. En d. Nilla föddes nämnda år och sista anteckning är 14/11 22. Även denna familj torde ha flyttat, obekant vart. D. Nilla blev gift med åb. Nils Ambiörnsson i L. Kieshult 45.

År 32 vigdes enklingen Nils Jönsson på Å. med pig. Ragnild And. d. från Näs. Nils dog 40 varefter enkan gifte om sig med gamle dr. Per Nilsson på Å. En son Carl föddes 45. Per dog 62 och enkan 69.

Från Elmed (nuv. Älmö) inflyttar Olof Gudmundsson som omnämnes 68 då ett barn, Jöns, föddes. Olof dog 87, 62 år gl. och h. Ingrid år 1814, 78 år. Olof var ej född i förs. men h. Ingrid var d. till åb. Gioter Jonsson i Höghult.

S. Gunnar Olofsson, f. 1757, gifter sig med Anna Andersdotter, d. till åb. Anders Stephenson i Ramnared och f. 62. Fyra barn föddes däribland Jöns den 29/9 97 vilken blev torpare, först på Vasen u. Måsared och som slutade på Smet-hult u. samma by. Gunnar dog 99 och änkan år 1829. En d. Christina blev gift med torparen Pehr Pehrsson på Ryahuset u. Måsared.

Näste torpare blev Christian Olsson, f. 1776 i Årstad. H. Anna Britta Svensd. var f. 71, obekant var. Fam. kom närmast från förenämnda torp Vasen år 1820 och utfl. efter några år till torpet Hyltåsen u. L. Kjershult. Sonen Bartel gifte sig med pig. Eva Nilsd. f. 1796 d. till torp. Nils Johansson på Böket u. Kammarebo. Makarna fick en d. som dog årgammal varefter fam. övertog ett Nybygge i Baskered. och flyttade därifrån till ett Nybygge u. St. Glöshult.

Från Åsebol kom åbosonen Bengt Larsson, f. 99; son till Lars Bengtsson därstädes. H. Elin Erlandsd. var f. 96 utom förs. Makarna hade trenne barn och utfl. till Wessige förs. omkr. 1828.

År 32—33 inskrives Tobias Håkansson med h. och tvenne barn. De hade kommit närmast från Lids torp och flyttade till Ryssbo's torp Rapphålet.

Tiden 1833—41 skrives en dräng Elias Hansson som torpare. Hans föräldrar, Hans Thorsson med maka, inskrevs senare i Backstuga i byn. Elias blev senare frälsehemmansäg. i byn.

Från Elmed kom år 1841 åboenkan Anna Brita Persd. f. 03 med s. Carl f. 34, d. Johanna Beata f. 31. och d. Anna Christina f. 37. Den sistnämnda dog 46. Enkan och de båda barnen var våra första amerikafarare och reste 53 eller 54. Ovisst är om enkan eller efterträdaren Bengt Bertilsson friköpt gården till 1/8 mtl.

Källa Artur Johansson: Drängsereds torp och stugor, Hembygdsboken 1972

För att spara på utrymme har sekeltalen ej upprepats, t.ex. 1709 26 34 1801 07 11 o.s.v. detta i enlighet med kyrkobokföringen. Stavningen har följt nämnda bokföring, t.ex. Axed = Axet; Elmed = Älmö; Eskhult = Åskhult; enka = änka, m.fl. Förkortningar har använts, såsom d = dotter, döttrar; s = son, söner; gl = gammal; h = hustru; hem.eg. = hemmansägare; åbo = åbo, åbon. (Åborätt är här ständig och ärftlig besittningsrätt till jordbruksfastighet på vissa villkor, men ej äganderätt, vilken så småningom förvärvades genom köp, och då blev åbon hem. äg.)